

תת"ע 4748/03/16 - מדינת ישראל נגד חוסין סעו

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים
תת"ע 4748-03-16 מדינת ישראל נ' סעו
פ"ל 1728-06-16 מדינת ישראל נ' סעו

בפני
בעניין: כבוד השופטת שרית זוכוביץ-אורי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

חוסין סעו

הנאשם

גזר דין

העבירה והעבר

הנאשם הודה והורשע בשני אישומים האחד מייחס לו עבירות מיום 5.12.15 של נהיגה ללא רישיון מעולם (לקטנוע) ונהיגה ללא ביטוח תקף והשני מייחס לו עבירות מיום 2.6.16 של נהיגה ללא רישיון מתאים לסוג רכב (מונית), נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע משנת 1998 ונהיגה ללא פוליסת ביטוח בתוקף. 3 עבירות בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 ו-2 עבירות בניגוד לסעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

את העבירות מיום 5.12.15 ביצע הנאשם בזמן ריצוי מאסר בעבודות שירות שהושת עליו לאחר שהורשע בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף.

הנאשם יליד 1957 בעל רישיון משנת 1979. לנאשם 50 הרשעות תעבורה קודמות מתוכן 10 הרשעות בעבירה של נהיגה ללא רישיון מעולם, הרשעה אחת נוספת זזה המופיעה בגיליון ההרשעות הפלילי ו-6 עבירות של נהיגה ברישיון שפקע מעל 6 חודשים. לנאשם הרשעות בעבירות חמורות נוספות של תאונת דרכים ואי מסירת פרטים, זיוף מספר זיהוי של רכב, התחזות ואי ציות לשוטר.

בשנת 2015 במסגרת פ"ל (י-ם) 8908-08-14 הורשע הנאשם בעבירות של נהיגה ללא רישיון מעולם וזיוף מספר זיהוי של רכב והושתו עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, תוך הפעלה בחופף של 6 חודשי מאסר על תנאי מתיק קודם ומאסר על תנאי של 3 חודשים שהינם ברי הפעלה בתיק זה.

לנאשם עבר פלילי הכולל הרשעה משנת 2004 של התחזות לאדם אחר במטרה להונות, קבלת דבר המרמה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ונהיגת רכב ללא רישיון.

מדובר בנאשם השב פעם אחר פעם לבית המשפט ומבקש רחמי בית המשפט אך ממשיך לנהוג ללא רישיון נהיגה תקף. חרף האמור עד היום לא ריצה הנאשם מאסר בפועל אחורי סורג ובריח ותחת זאת הושתו עליו מאסרים בעבודות שירות ומאסרים מותנים.

טיעונים לעונש

המאשימה מבקשת להשית על הנאשם מאסר של 12 חודשים תוך הפעלת המאסר המותנה של 3 חודשים במצטבר, פסילה של 3 שנים, קנס, התחייבות כספית של 20,000 ₪ לשלוש שנים ופסילה מותנית של 18 חודשים למשך 3 שנים.

המאשימה מבקשת לגזור על הנאשם עונש מאסר מאחורי סורג ובריח כיון שלטענתה מדובר בעבריין תעבורה סדרתי השב לבצע את אותן עבירות פעם אחר פעם. לטענתה אין מקום להתחשב בנאשם ולאפשר לו לרצות עבודות שירות כיון שניכר שלא הפנים את חומרת העבירה ואין בכך כדי להרתיעו מלשוב ולבצעה.

ב"כ המאשימה טען כי מתחם הענישה נע בין 15 יום ל- 20 חודשי מאסר בפועל, פסילה של בין 6 חודשים ל- 60 חודשים, פסילה על תנאי וקנס. לטענתה יש מקום להשית על הנאשם עונש החורג לחומרא מהמתחם היות ומדובר בנאשם ששם ללעג ולקלס את הוראות הדין.

ב"כ הנאשם בקש להימנע מהפעלת עונש המאסר המותנה ולהשית מאסר בעבודות שירות בנוסף לעונשים צופי פני עתיד.

לטענתו יש להתחשב בכך שהנאשם הוציא בעבר רישיון נהיגה ועל כן לא מדובר בנהג בלתי מיומן.

ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בכך שהנאשם מצוי במצב כלכלי קשה המונע ממנו לפרנס את משפחתו, הוא אב לילדים ביניהם שני קטינים וסב לנכדים וכי חרף חובותיו הכבדים אשר הביאו לפקיעת הרישיון הוא פועל להסדרתו של הרישיון.

לטענתו עבירה של נהיגה בקטנוע ללא רישיון חמורה פחות כיון שהסיכון הטמון בה למשתמשי הדרך הוא נמוך.

בהתאם לחוות הדעת של הממונה על עבודות השירות נמצא הנאשם מתאים לריצוי מאסר בעבודות שירות.

חומרת העבירה ומתחם הענישה

מי שנוהג ללא רישיון נהיגה מעולם מהווה סכנה ממשית ומוחשית לעוברי הדרך שכן לא הוכשר ולא הוסמך לנהיגה

מעולם בכלי הרכב בו נהג. במצב זה כלי תחבורה עלול ברגע להפוך לכלי משחית כנגד כל משתמשי הדרך (רע"פ 3149/11 **רסאם נ' מדינת ישראל**, מיום 15.5.11).

מי שנוהג פעמים רבות ללא רישיון גם לאחר שנתפס בידי שוטרים ואף נעדר ביטוח חובה לנהיגתו מעיד על עצמו כמי שמורא הדין אינו עליו. הדברים האמורים נכונים גם למי שנוהג ללא רישיון תקף משך שנים רבות.

כשירותו של הנאשם לנהוג לאחר זמן כה רב אכן מוטלת בספק, וכדברי כב' השופטת ד' ורד בתת"ע (ת"א) 908-05-11 **מדינת ישראל נ' רג'ואן**, מיום 23.1.12:

"נהיגה ללא רישיון תקף שפקע לפני שנים רבות אינה מגלמת אך ורק עבירה טכנית. לשם חידוש הרישיון על הנאשם לעבור מבחן מעשי ועיוני היות וההנחה היא כי נוכח הזמן הרב שחלף, ההכשרה לנהיגה שקיבל בעבר אינה עוד אפקטיבית."

וראו עוד פל' (רמ') 165/07 **מדינת ישראל נ' סולטן**, מיום 9.7.09 .

מתחם הענישה לנוהגים כשרישיונם פקע משך שנים רבות ולאילו שנוהגים ללא רישיון מעולם, נע בין מאסר על תנאי למאסר בפועל עד שנה, תלוי בתדירות ביצוע העבירה, בשאלה אם המחדל הוסר ובנסיבות אישיות של הנאשם.

ברע"פ 8013/13 **מסעוד נ' מדינת ישראל** מיום 18.12.13, נדון ערעורו של נאשם בעל עבר מכביד שהורשע בנהיגה בפסילה, בנהיגה ללא רישיון שפקע בשנת 1999, ובנהיגה ללא ביטוח תקף. על הנאשם הושתו שנת מאסר בפועל, שנת מאסר על תנאי, פסילה בפועל ל-4 שנים ופסילה על תנאי ל-6 חודשים. הערעורים שהגיש הנאשם על חומרת הענישה הן בבית המשפט המחוזי והן בבית המשפט העליון נדחו.

בפסק דינו הטעים כב' השופט סולברג כי רחמנות יתירה על מי שנוהג פעם אחר פעם ללא רישיון נהיגה היא אכזריות כלפי יתר עוברי הדרך, וכדבריו המתאימים למקרה דנן להפליא:

"אדרבה, העונש שהוטל על המבקש אינו חמור, והריהו כורח הנסיבות, על מנת שהמבקש יפנים סוף סוף דבר פשוט וברור: אין לנהוג ללא רישיון נהיגה. המבקש נוהג משנת 1997, ומאז צבר לחובתו 28 הרשעות בעבירות תעבורה, מרביתן - בעבירות חמורות. מאז שנת 1999 - מזה 14 שנים - אין בידי המבקש רישיון נהיגה תקף; והוא בשלו, ממשיך בנהיגה, חרף שלילת רישונו 6 פעמים לתקופה כוללת של 112 וחצי חודשים. נתתי דעתי על האמור בתסקיר שירות המבחן, אשר מצדיק מידה מסויימת של רחמים, אך בנסיבות הכוללות אין הצדקה להתערב בעונש שנקבע בגזר הדין של בית משפט השלום לתעבורה. המאסר לבטח יכביד ויקשה על המבקש, אב לשני ילדים קטנים... ברם, במעשיו ובמחדליו העיד המבקש על עצמו כימורא החוק אינו חלעליו. רחמנות יתרה כלפיו, כמוה כהתאכזרות אל הולכי רגל תמימי-דרך ואל שאר המשתמשים בכביש. אין הצדקה לחשפם לסכנת נפשות, וגם לא לנזקים כספיים הנובעים מן הקושי להיפרע ממי שגרם לפגיעה בתאונת דרכים כשאינו מחזיק ברישיון ואיננו מבוטח."

ברע"פ **5755/13 עודה נ' מדינת ישראל**, מיום 13.11.13 נדון ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של נהיגה בפסילה, נהיגה ברישיון לא תקף משנת 1998, אי ציות להוראות שוטר, נהיגה ללא חגורת בטיחות וללא ביטוח. הנאשם בעל עבר תעבורתי של 37 עבירות קודמות ביניהן עבירות זהות ומעולם לא הושתו עליו מאסר על תנאי או מאסר בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם מאסר בפועל של 8 חודשים, מאסר על תנאי של 7 חודשים ל-3 שנים, קנס בסך 1,500 ₪, פסילה למשך 81 חודשים, תוך הפעלת עונש פסילה על תנאי שהיה תלוי ועומד נגדו.

הערעור התקבל בבית המשפט המחוזי באופן שנקבע כי על אף שהעונש מצוי במתחם הענישה ההולם היה מקום להתחשב בעובדה שבעבר הוטלו על הנאשם עונשים קלים יחסית. לכן גם אם יש הצדקה לחומרת הענישה יש לעשות כן באופן הדרגתי ואין מקום להשית מאסר בפועל. בית המשפט קיצר את תקופת המאסר למשך 6 חודשים שירוצו בעבודות שירות, ותקופת הפסילה קוצרה ל- 65 חודשים. הערעור הנוסף שהגיש הנאשם על אורך תקופת הפסילה נדחה על-ידי בית המשפט העליון.

בעפ"ת 59357-06-16 **איליאסוב נ' מדינת ישראל**, מיום 2.8.16 נדון ערעורו של נאשם שהורשע בנהיגה כשרישיון הנהיגה פקע למעלה מ- 6 חודשים נהיגה ברכב שרישיונו פקע לתקופה של למעלה מ- 6 חודשים וללא ביטוח. על הנאשם הושתו 3 חודשי מאסר תוך הפעלת 6 חודשי מאסר על תנאי במצטבר, מאסר מותנה למשך 7 חודשים, פסילה למשך 8 חודשים, תוך הפעלת פסילה מותנית של 6 חודשים במצטבר, פסילה על תנאי, קנס והתחייבות. לנאשם עבר מכביד הכולל 15 הרשעות זהות לעבירה בה הורשע. בית המשפט התייחס לעיקרון ההדרגתיות בענישה ולעובדה שהנאשם מעולם לא ריצה עונש מאסר וקבל את הערעור באופן חלקי וקבע כי את יתרת תקופת המאסר ירצה הנאשם בעבודות שירות.

בעפ"ת (חי') 21722-04-16 **חסן נ' מדינת ישראל**, מיום 17.7.16 נדון ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע למעלה מ- 6 חודשים ובנהיגה ללא ביטוח. לנאשם הרשעות נוספות בעבירה דומה ואף הרשעה בעבירה של נהיגה בפסילה. כנגד הנאשם תלוי ועומד מאסר על תנאי של 6 חודשים בר הפעלה. על הנאשם הושתו 6 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריה שרוצו בחופף עם המאסר המותנה שהופעל, 6 חודשי מאסר על תנאי, פסילה של 29 חודשים כולל הפעלת פסילה בת 5 חודשים מותנית, פסילה על תנאי וקנס. נוכח התסקיר החיובי קבל בית המשפט את הערעור באופן חלקי באופן שששת חודשי המאסר בפועל ירוצו בעבודות שירות, ובנוסף הושתה שנת מבחן.

בעפ"ת (י-ם) 41801-05-16 **פתיחה נ' מדינת ישראל**, מיום 6.7.16 נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בשתי עבירות של נהיגה כשרישיון נהיגתו פקע ולא חודש יותר מ-10 שנים. למערער עבר מכביד ביותר הכולל 189 הרשעות קודמות ואין לחובתו מאסר מותנה בר הפעלה. על המערער הושתו 30 ימי מאסר בפועל, 3 חודשי מאסר בפועל, פסילה למשך 6 חודשים, פסילה על תנאי וקנס. יודגש כי במקרה זה היתה הקלה בעונש במידת מה משום ששני תיקים אלו לא צורפו בטעות לתיקים אחרים שנגזר בהם דינו קודם לכן.

בעפ"ת (ב"ש) 13767-06-15 **אבו קרעאן נ' מדינת ישראל**, מיום 6.7.15 הורשע הנאשם בשתי עבירות של נהיגה ללא רישיון שפקע 7 שנים קודם לכן, ובנהיגה במהירות מופרזת. לנאשם 53 עבירות קודמות ביניהן עבירות נהיגה ללא רשין נהיגה ונהיגה בפסילה ולחובתו אף עבר פלילי. במסגרת גזר הדין הופעלו מאסרים על תנאי שהיו ברי הפעלה. בית המשפט גזר על הנאשם 11 חודשי מאסר בפועל תוך הפעלת מאסר מותנה של 6 חודשים במצטבר ו- 36 חודשי פסילה

בפועל תוך הפעלת 4 חודשי פסילה על תנאי במצטבר. כמו כן חולטה התחייבות כספית והוטל קנס בסך 2,000 ₪. ערעור הנאשם התקבל ונקבע כי יש להחמיר העונש באופן הדרגתי ולכן היות ובהרשעתו הקודמת של הנאשם הושתו עליו 5 חודשי מאסר בפועל בלבד, אין לגזור עליו עונש כפול מזה הגם שהעונש מצוי במתחם הענישה ההולם. לכן הופחתה תקופת המאסר ל- 9 חודשי מאסר בפועל ועונש המאסר על תנאי הופעל חלקו בחופף וחלקו במצטבר. סה"כ הושתו על הנאשם 13 חודשי מאסר בפועל. יתר הרכיבי הענישה נותרו ללא שינוי.

בתת"ע (פ"ת) 1752-04-14 **מדינת ישראל נ' גרמה**, מיום 12.3.15 הורשע נאשם בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף שפקע 24 שנים קודם לנהיגתו ובנהיגה ללא ביטוח תקף. בית המשפט קבע כי היות ומשנת 2009 לא נרשמו לחובתו של הנאשם עבירות תעבורה והיות ומצבו הבריאותי קשה וכשממועד פקיעת רישיונו (1990) בצע 4 עבירות נהיגה הוא נמצא ברף הנמוך של מתחם הענישה ולפיכך הושתו עליו 10 חודשי מאסר על תנאי, 12 חודשי פסילה בפועל, 12 חודשי פסילה על תנאי ו- 1500 ₪ קנס.

העונש בתוך מתחם הענישה נקבע בין היתר בשים לב לתקופת פקיעת הרישיון להרשעות קודמות דומות ותדירותן. קריטריון רלוונטי נוסף הינו הדרגתיות הענישה. דהיינו יש לבחון מה העונשים שהושתו על הנאשם בעבר בגין מעשים דומים ולהענישו בהדרגתיות ביחס אליהם.

כאשר מדובר בנאשם שמעולם לא ריצה עונש מאסר וכשיש אינדיקציה לתהליך שיקומי יש נטייה להקל בעונש בדרך של עבודות שירות. עונש הפסילה נע בין ל 3 חודשים ועד לפסילה של כשנתיים, פסילה על תנאי, קנס ולעיתים אף התחייבות צופה פני עתיד.

כשמדובר בעבירה חוזרת שבגינה אף תלוי ועומד עונש מאסר בר הפעלה נע העונש המוטל בין 6 חודשי מאסר בפועל ל- 24 חודשים, שיכול וחלקם או כולם יבוצעו בחופף עם הפעלת המאסר על תנאי. (ראו פ"ל (ת"א) 9929-08-13 **מדינת ישראל נ' שלום**, מיום 11.3.14).

בבחינת מתן הקלה משמעותית בעונשו של נאשם על בית המשפט לשים לנגד עיניו את הציבור שנתון לסיכון אם ישוב הנאשם לנהוג ללא רישיון מעולם או ללא רישיון תקף שנים רבות כשכשירותו לנהוג מוטלת בספק ובהעדר ביטוח לנהיגתו. על הנאשם להפנים את האסור והמותר באופן שלא יותיר מקום לספק מבחינת הגבול בין השניים. עליו להפנים כי בהעדר רישיון נהיגה בכלל או בהעדר רישיון נהיגה תוקף אין לנהוג. ואין בעניין זה הקלות או סייגים או נסיבות מקלות.

יפים לכאן דברי כב' השופטת קסלסי בפ"ל (י-ם) 86-07-12 מדינת ישראל נ' גאווי, מיום 17.2.13:

"על אף שאני רוצה מאוד להאמין לנאשם שלא יחזור לסורו, הוא יצטרך להוכיח זאת, רק לאחר שירצה עונש מאסר בתיק הנוכחי. בכל פעם שהנאשם עומד לדין והמאשימה דורשת מאסר בפועל, הוא עותר לרחמי בית המשפט על ילדיו התלויים בו, אולם הוא עצמו שוכח את אחריותו כלפיהם בעת שחוזר ועובר עבירות אלו. בנסיבות הללו לא מצאתי לנכון להאריך התנאים כי אם להפעילם" (פסקה 11 לגזר בדיון).

העונש המתאים לנאשם

הענישה היא לעולם אינדיווידואלית, ואף לאחר תיקון 113 לחוק העונשין שומה על בית המשפט להניח לצד מתחם הענישה המקובל את המקרה האינדיווידואלי שבפניו ולשקול מה יהיה העונש המתאים ואיזה שיקול הינו המרכזי וזאת בהתאם לנסיבותיו האישיות של הנאשם, עברו ונסיבות ביצוע העבירה.

אני סבורה כי יש למקם את הנאשם ברף הגבוה של מתחם הענישה וזאת בשל עברו התעבורתי הכולל הרשעות בעבירות זהות, עונש המאסר התלוי ועומד כנגדו, וכן היות הרישיון לא בתוקף שנים רבות.

הנאשם נעדר רישיון נהיגה תקף משך 24 שנים נכון ליום ביצוע העבירות. מדובר במשך זמן ארוך בהרבה ממשך הזמן בו אחז ברישיון תקף (14 שנים).

לחומרה הבאתי בחשבון את נסיבות ביצוע אחת מהעבירות שבוצעה שעה שהנאשם מרצה מאסר בעבודות שירות על אותה עבירה, את עברו התעבורתי הכולל הרשעות רבות בעבירות זהות, את המאסר המותנה התלוי ועומד נגדו, את תקופת הפקיעה הארוכה ואת העובדה שלא הסדיר את רישיונו.

לקולא הבאתי בחשבון את עקרון ההדרגתיות בענישה ואת העובדה שעד כה לא ריצה הנאשם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח, את גילו של הנאשם, מצבו הכלכלי והמשפחתי ואת העובדה שהודה וחסך זמן שיפוטי.

הכלל הוא כי עונש המאסר יופעל במצטבר לכל עונש אחר ואולם בנסיבות מקרה זה וקשיי הנאשם ומשפחתו, אפעיל את עונש המאסר המותנה חציו בחופף וחציו במצטבר.

נוכח מצבו הכלכלי אמנע מהטלת קנס אך אטיל התחייבות כספית מרתיעה.

לאור האמור אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל אחורי סורג ובריח למשך 4 חודשים.
 2. מורה על הפעלת המאסר על תנאי מפ"ל (י-ם) 8908-08-14 למשך 3 חודשים, באופן שחודש וחצי ירוצה בחופף וחודש וחצי ירוצה במצטבר.
- סכ"ה ירצה הנאשם 5 חצי חודשי מאסר בפועל.

על הנאשם להתייצב לריצוי עונש המאסר בימ"ר ניצן אזור התעשייה הצפונית רמלה, ביום 1.11.17 בשעה 9:00 כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טל': 08-9787336, 08-9787377.

3. מאסר למשך 6 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

התנאי הוא שלא ינהג בזמן פסילה או ללא רישיון נהיגה בתוקף (למעט פקיעת רישיון מסוג ברירת משפט) או ללא רישיון נהיגה מתאים לסוג הרכב.

4. פסילה מלנהוג או מלקבל רישיון נהיגה למשך 12 חודשים הפסילה תחל מהיום ללא צורך בהפקדה.

5. מורה על הפעלת הפסילה על תנאי מפ"ל (יום) 8908-08-14 למשך 6 חודשים שתרוצה במצטבר לעונש בפסילה בתיק זה. כך שסה"כ ירצה הנאשם 18 חודשי פסילה.

6. פסילה למשך 6 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא ינהג בזמן פסילה או ללא רישיון נהיגה תקף (למעט פקיעת רישיון מסוג ברירת משפט) או ללא רישיון נהיגה מתאים לסוג רכב.

7. הנאשם יחתום היום על התחייבות בסך 5,000 ₪, לפיה לא יעבור על עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף (למעט פקיעת רישיון מסוג ברירת משפט), או בפסילה, או כשרישיון הנהיגה אינו מתאים לסוג רכב וזאת למשך שלוש שנים. לא יחתום ייאסר למשך 10 ימים.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ג אלול תשע"ז, 14 ספטמבר 2017, בנוכחות הצדדים.